

ผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ศักราชและการสืบค้น เรื่องการเทียบศักราช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ ตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

The Result of Using Local Historical Tourist Attraction Routes for Learning Management in Unit 1 about Era and Searching of Prathomsuksa 3 Students of Thessaban 2 School in Ban Kathu, Kathu Sub-district, Kathu District, Phuket Province.

อัฐนันต์ ชุ่มชื่น¹ และพรรณวดี ขำจริง²

Oatnant chumchuen¹ and Panwadee khumjing²

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Faculty of Education Phuket Rajabhat University

S6511149128@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่องการเทียบศักราช 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ศักราชและการสืบค้น กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เลขที่ 21 ได้คะแนนมากที่สุด 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100.00 นักเรียนเลขที่ 4 , 6 , 7 , 9 , 17 , 25 ได้คะแนน 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 นักเรียนเลขที่ 8 , 14 , 15 , 19 , 23 , 26 , 28 ได้คะแนน 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

คำสำคัญ: เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the result of using local historical tourist attraction routes for learning management in unit 1 about era and searching, as well as

to 2) compare the learning achievement results on the topic of local historical tourism routes in the learning management of unit 1 era and research. The sample was 30 Prathomsuksa 3 students of Thessaban 2 School in Ban Kathu. The instrument collected the data was a questionnaire. It was analyzed the data using frequency, percentage and standard deviation.

The finding of this research was found that 1) The post-test result which students had got the highest scores was student number 21 got 10 marks considered at percentage of 100.00. Students number 4, 6, 7, 9, 17, 25 got 9 marks considered at percentage of 90.00. Students number 8, 14, 15, 23, 26, 28 got 8 marks considered at percentage of 80.00. 2) The learning result of post-test was higher than pre-test which was statistically different significant at 0.05 level.

Keywords: Local historical tourist routes

ที่มาและความสำคัญ

ในการจัดหลักสูตรการศึกษาประวัติศาสตร์จึงควรผสมผสานการศึกษาประวัติศาสตร์ชาติและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเข้าด้วยกัน ซึ่งหลักสูตรประวัติศาสตร์ในระดับประถมศึกษาควรจะเป็นเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏอยู่มากในท้องถิ่น ท้องถิ่นจึงเป็นแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์และสามารถนำการศึกษาวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปใช้ได้โดยตรงกับนักเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาหลักฐานเบื้องต้นจากท้องถิ่น จะช่วยให้การศึกษาจากตำราได้ข้อเท็จจริงชัดเจนขึ้น เรื่องราวที่มีปรากฏอยู่ในท้องถิ่นของผู้เรียนมีหลายด้านซึ่งสามารถทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ เช่น การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน พัฒนาการของชุมชน การเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์สำคัญ วัฒนธรรมประเพณี วิวัฒนาการด้านต่างๆ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะมีผลต่อการทำความเข้าใจในประวัติศาสตร์ของประเทศชัดเจนมากยิ่งขึ้น (ยงยุทธ ชูแฉ่น, 2551)

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาติที่เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากกว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามหรือวีรกรรมของชาวบ้าน ทั้งนี้มีหลักฐานจากผู้สูงอายุ และผู้ทรงความรู้จากชุมชน ตำนานประเพณีของท้องถิ่น อย่างไรก็ตามสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชั้นเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้อย จึงทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร อีกทั้งในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักฐานเป็นสิ่งสำคัญในการให้ร่องรอย

หลักฐานข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ ในการตีความให้เข้าใจสภาพบริบทและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงมีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ภายในชุมชน หรือท้องถิ่น (ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557)

โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ซึ่งความสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในท้องถิ่นโดยใช้ หลักฐานที่หลากหลาย รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะความแตกต่างระหว่างความจริงกับ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจอดีต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มาใช้ในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยการ จัดการเรียนรู้บูรณาการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการ เรียนรู้หน่วยที่ 1 ศักราชและการสืบค้น เรื่องการเทียบศักราช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน เทศบาล 2 บ้านกะทู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่องศักราชและการสืบค้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ศักราชและการสืบค้น

นิยามศัพท์

เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หมายถึง เส้นทางที่สามารถเยี่ยมชมสถานที่หรือจุด ต่างๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถสะท้อนถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต หรือ เหตุการณ์สำคัญในอดีตที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ โดยเส้นทางท่องเที่ยวประเภทนี้มักจะมุ่งเน้นการเรียนรู้และ สัมผัสประสบการณ์จากการเยี่ยมชมสถานที่ที่มีคุณค่าในด้านประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน, อาคารที่มี ความสำคัญ, พิพิธภัณฑ, หรือแหล่งอารยธรรมต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของตัวตนและเรื่องราวในท้องถิ่นนั้น

แนวคิดและทฤษฎี

แนวทางในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีดังนี้

1) วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral History) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถ นำมาใช้ในการเรียน การสอนวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ การสอน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะให้มีชีวิตชีวา น่าเชื่อถือ และไม่น่าเบื่อหน่าย วิธีการหนึ่งที่ควรนำมาใช้ คือ วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน มีความกระตือรือร้น ไม่เฉื่อยชา และนักเรียนจะรู้สึกเหมือนว่าข้อมูลทางประวัติศาสตร์มีอยู่รอบตัวเขา (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553)

ในบางครั้ง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือหลักฐานที่ไม่ เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา ค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น แต่ในบางครั้งหลักฐานอาจมีไม่เพียงพอ หรือไม่กระจ่าง ทำให้ เนื้อหาสาระของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อาจยังไม่สมบูรณ์นัก ครูผู้สอนจึงควรนำวิธีการประวัติศาสตร์ บอกเล่าในการศึกษา เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าหา ข้อมูลประกอบ จะทำให้เนื้อหาสาระของ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553) จึงกล่าวได้ว่า ครูผู้สอนควรมีขั้นตอนที่จะ ให้ผู้เรียนรวบรวม ข้อมูลจากการบอกเล่า ดังนี้

- 1) การเตรียมอุปกรณ์ การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง หรืออุปกรณ์ บันทึกเสียง
- 2) อธิบายมโนคติของประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าให้นักเรียน
- 3) แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักเครื่องมือ
- 4) ให้นักเรียนรู้จักการจดบันทึก
- 5) เชิญบุคคลที่น่าสนใจมาห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้สัมภาษณ์
- 6) เลือกหัวข้อที่จะให้นักเรียนค้นคว้าจากข้อมูล
- 7) อภิปรายกลยุทธ์หรือเทคนิคในการสัมภาษณ์ให้นักเรียน
- 8) จัดตารางการสัมภาษณ์
- 9) เลือกข้อมูลที่นักเรียนได้ไปบันทึกเสียงมา มาฟังร่วมกันในห้องเรียนเพื่อให้ นักเรียนฝึกฝนการเขียนรายงาน
- 10) จัดแสดงผลงานของนักเรียนในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากวิธีการทางประวัติศาสตร์บอก เล่า นอกจากนี้ จะทำให้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวา ยังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือ ปฏิบัติ 60 เป็นกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่ไม่ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อหน่าย ตลอดจนปัจจุบันเทคโนโลยี การบันทึกเสียงสามารถทำได้โดยง่าย ไม่ต้องใช้เครื่องบันทึกเช่นในอดีต หากแต่สามารถใช้ โทรศัพท์มือถือ

หรืออุปกรณ์การสื่อสารอื่น ๆ ในการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ได้โดยง่าย และการส่ง ข้อมูลไปยังนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งข้อมูลดังกล่าวได้

2) การศึกษานอกสถานที่โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

สิริวรรณ ศรีพหล (2559) ได้กล่าวถึงการศึกษาออกสถานที่ว่าเป็นการศึกษา ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้สัมผัสสภาพที่แท้จริงของสิ่งที่ได้ศึกษาไปแล้ว หรือที่กำลังศึกษาอยู่ การศึกษานอก สถานที่ที่เป็นวิธีการสอนที่มุ่งส่งเสริมหรือขยายความในหลักการ ทฤษฎี เนื้อหาสาระที่ได้เรียนใน ชั้นเรียน การศึกษานอกสถานที่จะเป็นการไปดูหรือศึกษาในสิ่งที่น่าสนใจ เช่น การไปชมพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ แหล่งวัฒนธรรม สถานที่สำคัญๆ ทางราชการ เป็นต้น การไปศึกษานอกสถานที่นี้จะทำให้ ผู้เรียนได้รับรู้และคุ้นเคยกับสภาพที่แท้จริงของสิ่งนั้น ๆ รวมทั้งเป็นการเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นแต่ในห้องเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนด้วยการไปศึกษานอกสถานที่จะทำให้ผู้เรียน มีชีวิตชีวาและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับบุคคลภายนอกโรงเรียน ซึ่งก็เท่ากับเป็นการ เพิ่มพูนความรู้ไปในตัวด้วย

การศึกษานอกสถานที่จากแหล่งความรู้ในชุมชน อีรัชย์ เนตรถนอมศักดิ์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งความรู้ในชุมชน หมายถึง แหล่งวิชาการหรือแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นแต่ละ แห่งซึ่งเป็นสถานที่ที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ประกอบไปด้วยบุคคล สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมในชุมชน ซึ่งสามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สภาพสังคมรอบๆ สถานศึกษาทุกแห่งเป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับการค้นคว้าหาข้อมูล การเรียนการสอนในปัจจุบันจึง ต้องก้าวเลยจากห้องเรียนไปสู่สังคมภายนอกที่อยู่รอบ ๆ สถานศึกษา เพราะสังคมภายนอกมี ทรัพยากรที่พร้อมมูลที่จะให้คำตอบ ให้ประสบการณ์ ให้ความจริงแก่ปัญหา ข้อสงสัย รวมถึงความรู้ ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ในชุมชนมีแหล่งเรียนรู้อยู่มากมายหลายชนิด และกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป การจัดแบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสามารถจัดกลุ่มได้ 4 ประเภท คือ 1) แหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนประเภทบุคคล 2) แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทสถานที่ 3) แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทวัสดุ อุปกรณ์ 4) แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประเภทกิจกรรม

การศึกษานอกสถานที่โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น นับเป็นวิธีการที่เหมาะสม กับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เมื่อครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ สอนในส่วนที่เป็นเนื้อหา เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้สอนควรนำนักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในสาระวิชา เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑ์ ร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น เป็นต้น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553)

การพานักเรียนไปยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้ถึง เหตุการณ์หรือ เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและ ร่องรอยยืนยันเป็นข้อมูล เชิงประจักษ์ นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจใน ท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและหวงแหนในมรดกที่บรรพบุรุษใน ท้องถิ่นได้สร้างไว้ให้กับชนรุ่นหลัง

การศึกษานอกสถานที่ประกอบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้น สิ่งสำคัญ คือ ครูจะต้อง วางแผนกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่อย่างรัดกุม มีวัตถุประสงค์ในการไปศึกษา แหล่งเรียนรู้ที่แน่นอน รวมทั้งมีการสรุปผลหรือการอภิปรายผลหลังจากศึกษาแหล่งเรียนรู้แล้ว

รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2562) กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็น ขั้นตอนหรือ กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เพื่อใช้ในการค้นคว้าเหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์ จากหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องราวของประวัติศาสตร์

รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น ผู้สอนจะต้องเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเน้นไปที่การลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้สอนประวัติศาสตร์ต้องศึกษา หลักการสอนทั่วไปเพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยเริ่มจากการสร้าง แรงจูงใจแก่ผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ชีวิตจริง ทั้งนี้ผู้สอนต้องคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะปฏิบัติกิจกรรม ทั้งผู้สอนจะต้องยึดหลักการบูรณาการกับวิชาอื่น

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

1) ขั้นตอนกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน เป็นขั้นตอนในการเลือกเรื่องหรือประเด็น ที่สนใจ โดย จุดเริ่มต้นของความรู้ของผู้เรียนนั้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเรียนหรือเรื่องที่จะเรียน ทั้งผู้สอนควรตั้งคำถามให้ผู้เรียนฝึกการคิดเพื่อนำไปสู่การกำหนดปัญหา จากนั้นจึง ศึกษาขอบเขตและแนว ทิศทางการของปัญหาเพื่อคาดคะเนคำตอบในรูปแบบของสมมติฐาน

2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ทั้งขั้นต้นและขั้นรอง โดยผู้เรียนควรที่จะเลือกศึกษาหลักฐานขั้นรองซึ่งเป็นข้อมูลที่จะศึกษาก่อน แล้วจึงไปศึกษาหลักฐานขั้นต้น

ผู้สอนควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- หลักฐานชั้นปฐมภูมิหรือหลักฐานชั้นต้น คือ หลักฐานที่เกิดขึ้นพร้อมกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือเกิดในระยะเวลาใกล้เคียงกัน เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ

- หลักฐานชั้นทุติยภูมิหรือหลักฐานชั้นรอง คือ งานที่เขียนขึ้นภายหลังเหตุการณ์ โดยใช้ หลักฐานชั้นปฐมภูมิ และเพิ่มเติมความคิดเห็นของผู้เขียน เช่น สารานุกรม บทความทางวิชาการ คำให้การชาวกรุงเก่า เป็นต้น

3) ชั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ความ น่าเชื่อถือของหลักฐานที่รวบรวมมา โดยการวิเคราะห์หลักฐานแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

- การวิเคราะห์หลักฐานภายนอก เป็นการวิเคราะห์หลักฐานสภาพที่ปรากฏภายนอกว่า ถูกต้องตามยุคสมัยหรือไม่

- ชั้นวิเคราะห์หลักฐานภายใน เป็นการวิเคราะห์หลักฐานว่าถูกต้องทั้งหมดหรือไม่ เช่น การกล่าวถึงตัวบุคคล เหตุการณ์ สถานที่ โดยดูว่ามีจริงในยุคสมัยของหลักฐานหรือไม่

4) ชั้นตีความและสังเคราะห์ ในขั้นนี้เป็นขั้นที่นำหลักฐานที่ได้จากการวิเคราะห์และ ประเมินค่ามาตีความและสังเคราะห์ว่าหลักฐานใดมีความสำคัญ มีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องตามเหตุการณ์มากกว่า ซึ่งอาจใช้วิธีการนำหลักฐานหรือข้อเท็จจริงมาวิพากษ์และแสดงความคิดเห็น ประกอบแล้วจึงสรุป

5) ชั้นนำเสนอข้อมูล เป็นขั้นที่นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาเรียบเรียง และนำเสนอข้อมูลในลักษณะการอธิบายความรู้ในรูปแบบการเขียนรายงาน

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดและเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมายจากประชากร คือ โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะตุ้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2. การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยวิธีการเจาะจงรายชื่อโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะตุ้ เพื่อศึกษาผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการ

เรียนรู้หน่วยที่ 1 ศักราชและการสืบค้นเรื่องการเทียบศักราช วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เป็นแบบทดสอบ เรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบ ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบทดสอบ เรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ตอบถูกได้ 1 ตอบผิดได้ 0

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

แบบทดสอบลักษณะผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ศักราชและการสืบค้น เรื่องการเทียบศักราชของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลและเนื้อหา จากวารสารและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องการเทียบศักราช ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และสำนวนภาษา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 3) สร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่องการเทียบศักราช ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ ในเส้นทางประกอบด้วย สถานที่ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ ศาลหลักเมืองเมืองใหม่ วัดพระทอง วัดม่วงโกมารภัจจ์ บ้านย่ามุก ย่าจัน สุสาน แม่หม่าเสี้ยน นบนางดัก วัดพระนางสร้าง วัดแขน ภาษาทมิฬ โบราณสถานบ้านพระยาวิชิตสงคราม อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร เป็นต้น แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และสำนวนภาษาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ได้ค่าความเชื่อมั่น

0.74

ผลการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่1 เรื่อง ศักดิ์ราชและการสืบค้น ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการก่อนเรียนมีนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือเลขที่ 6 , 17 , 21 , 25 ทำคะแนนมากที่สุดได้ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 นักเรียนเลขที่ 4 , 9 , 15 ได้คะแนน 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 นักเรียนเลขที่ 6 , 7 , 12 , 14 , 19 ทำคะแนนได้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 นักเรียนเลขที่ 5 , 11 , 26 ได้คะแนน 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.00 นักเรียนเลขที่ 8 , 10 , 13 , 18 , 20 , 23 , 24 , 27 ได้คะแนน 4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 นักเรียนเลขที่ 16 , 28 ได้คะแนน 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 นักเรียนเลขที่ 22 , 29 , 30 ทำคะแนนได้ 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และนักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุดคือ เลขที่ 3 ได้ 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 00.00

ผลสัมฤทธิ์ทางการหลังเรียนนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เลขที่ 21 ได้คะแนนมากที่สุด 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100.00 นักเรียนเลขที่ 4 , 6 , 7 , 9 , 17 , 25 ได้คะแนน 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 นักเรียนเลขที่ 8 , 14 , 15 , 19 , 23 , 26 , 28 ได้คะแนน 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 นักเรียนเลขที่ 1 , 2 , 5 , 10 , 12 , 18 , 20 , 27 ได้คะแนน 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 นักเรียนเลขที่ 11 , 13 , 16 , 22 , 24 , 30 ได้คะแนน 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และนักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุด คือ เลขที่ 3 , 29 ได้คะแนน 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.00

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ศักดิ์ราชและการสืบค้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะทู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

อภิปรายผลการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่1 เรื่อง ศักดิ์ราชและการสืบค้น ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการก่อนเรียนมีนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือเลขที่ 6 , 17 , 21 , 25 ทำคะแนนมากที่สุดได้ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 นักเรียนเลขที่ 4 , 9 , 15 ได้คะแนน 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 นักเรียนเลขที่ 6 , 7 , 12 , 14 , 19 ทำคะแนนได้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 นักเรียนเลขที่ 5 , 11 , 26 ได้คะแนน 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.00 นักเรียน

เลขที่ 8, 10, 13, 18, 20, 23, 24, 27 ได้คะแนน 4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 นักเรียนเลขที่ 16, 28 ได้คะแนน 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 นักเรียนเลขที่ 22, 29, 30 ทำคะแนนได้ 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และนักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุดคือ เลขที่ 3 ได้ 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 00.00

ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เลขที่ 21 ได้คะแนนมากที่สุด 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100.00 นักเรียนเลขที่ 4, 6, 7, 9, 17, 25 ได้คะแนน 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 นักเรียนเลขที่ 8, 14, 15, 19, 23, 26, 28 ได้คะแนน 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 นักเรียนเลขที่ 1, 2, 5, 10, 12, 18, 20, 27 ได้คะแนน 7 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 นักเรียนเลขที่ 11, 13, 16, 22, 24, 30 ได้คะแนน 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และนักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุด คือ เลขที่ 3, 29 ได้คะแนน 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญดาภัก กิจทวี, กรณ์พล วิวรรณมงคล และคณะ (2555) พบว่า 1. ผลการจัดทำแผนที่การศึกษากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครูโดยใช้แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีได้ที่เหมาะสมในการศึกษาแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์สำหรับนักศึกษาครู 2. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครูโดยใช้แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ได้พัฒนากิจกรรมจำนวน 5 กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อการนำไปใช้กับนักศึกษาครู 3. ผลการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครูโดยใช้แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี นักศึกษาครูมีการพัฒนาผลการเรียนรู้ทุกด้าน ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านกระบวนการสืบค้นทางประวัติศาสตร์ และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนภัทร อิทวารี (2558) การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำนวน 5 แผน มีองค์ประกอบดังนี้ สารการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การวัดและประเมินผล โดยมีวิธีจัดการเรียนรู้ คือ การทัศนศึกษา ในสถานที่จริง การอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น การสร้างแผนผังความคิด ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพัชร จำปา (2559) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนมีกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้น ผู้เรียนมีคะแนนในการประเมินความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้เรียนมีสำนึกรักท้องถิ่นในระดับมากที่สุด

และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริย์ธัช ฉ่ำมณี (2560) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1.คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย \bar{X} เท่ากับ 3.93 2.นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4.ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ มีค่าเท่ากับร้อยละ 61.11 5.นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย \bar{X} เท่ากับ 4.24 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพล นาคทับ ศศิพัชร จำปา และคณะ (2566) ผลการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตและเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รายวิชาราชาบุรีศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า 1. ผลการศึกษาความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) มีพัฒนาการสูงขึ้น 2. ผลการศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) อยู่ในระดับมากที่สุด

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ผลการใช้เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในการจัดการเรียนรู้หน่วยที่1 เรื่องศักราชและการสืบค้น ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่า นักเรียนโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านกะมู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์ (2557) กระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า 1. หลังเรียนตามกระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การค้นคว้า การแสวงหาคำตอบ ค้นหาความจริงด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือความสามารถในการสรุปผลจากข้อมูลและหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏ 2. หลังเรียนตามกระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน นักเรียนมีความสามารถด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านที่มีคะแนนสูงที่สุด คือ การค้นพบแนวคิดและด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการสร้างสรรคความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกัญญา ตลิ่งจิตร (2563) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคลองกระแซงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SSAS พบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคลองกระแซงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SSAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. ผลการศึกษากระบวนการสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SSAS มีพัฒนาการสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนินทร์ แก้วบุญเรือง (2561) การศึกษาการคิดสะท้อนความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางหัวเสือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า 1. ผลการศึกษาการคิดสะท้อนความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางหัวเสือ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น 2. ผลการเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางหัวเสือ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางหัวเสือ โดยภาพรวมและในรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ บุญสินธุ์ (2564) กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้เรื่อง เมืองร้าง คงแม่น้ำเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ กิจกรรมการเรียนรู้ย้อนรอยเมืองโบราณ สู่ตำนานที่มีชีวิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้บนฐานชุมชนและแนวคิดการจัดการการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้เกมเป็นตัวขับเคลื่อนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็นฐานการเรียนรู้จำนวน 5 ฐาน ประกอบไปด้วยฐานที่ 1 เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับความเป็นมาของอาณาจักรทวารวดี เมืองธานยบุรีและ ข้อความบนหลักศิลาจารึก ฐานที่ 2 เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับที่ตั้ง ลักษณะทางกายภาพ ศิลปะ วัฒนธรรม สังคมและการเสื่อมอำนาจ ฐานที่ 3 เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับกษัตริย์ผู้ปกครอง ฐานที่ 4 เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับตำนานของเมืองโบราณ และฐานที่ 5 เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ถูกรื้อฟื้น ซึ่งจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ของ ผู้เรียนได้ดังนี้ ด้านความรู้(Knowledge) ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องของประวัติศาสตร์ชาติ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สามารถเข้าใจลำดับขั้นตอนในการศึกษาประวัติศาสตร์และสามารถ

เรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ ด้านทักษะและการปฏิบัติ (Practice) ผู้เรียนสามารถเป็นนักอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้กับผู้ที่สนใจได้ ด้านเจตคติ (Attitude) ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนประวัติศาสตร์เพิ่มมากขึ้น สนใจที่จะเรียนรู้กับชุมชนและเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร ดีประเสริฐ และณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ (2565) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านเส้นทางการเดินทัพของพระนางจามเทวีวงศ์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนฐานชุมชน อำเภอสามเงาจังหวัดตาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เส้นทางการเดินทัพของพระนางจามเทวีวงศ์อำเภอสามเงาจังหวัดตาก การจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย การเล่าเรื่อง สอนเนื้อหาวิชาตามประวัติศาสตร์กระแสหลัก การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์เส้นทางการเดินทัพของพระนางจามเทวีวงศ์อำเภอสามเงา จังหวัดตาก นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นการฝึกกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผนเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาและพัฒนานวัตกรรมในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21
2. ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา รวมทั้งอาจจำแนกตามบริบทของสังคมและชุมชนที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

ชนภัทร อิทวารี. (2558). *การศึกษามลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี* (รายงานการวิจัย). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์

ชนินทร์ แก้วบุญเรือง. (2561). *การศึกษาคิดสะท้อนความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางหัวเสือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. <http://ithesis-ir.su.ac.th>

- ญดาภัก กิจทวี,กรัณย์พล วิวรรธมมงคล,คมสัน ศรีบุญเรือง. (2555). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู โดยใช้แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี* (รายงานการวิจัย). สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ธนพร ดีประเสริฐ และณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ. (2565). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านเส้นทางการเดินทัพของพระนางจามเทวีวงศ์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนฐานชุมชนอำเภอสามเงาจังหวัดตาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. *วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(10), 201-211. <https://he02.tci-thaijo.org>
- ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา*. สำนักพิมพ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยงยุทธ ชูแว่น. (2551). *ศรีนครสวรรค์แห่งการค้นหาและเส้นทางลือนาคประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย*. สำนักพิมพ์กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- วัชรพล นาคทับ, ศศิพัชร จำปา, และชัยรัตน์ โต้ศิลา. (2566). *ผลการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตและเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รายวิชาราชบุรีศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(3), 1196-1208. <https://he02.tci-thaijo.org>
- ศรีวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์. (2557). *กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. <https://dric.nrct.go.th>
- ศรีศักร วัลลิโกดม, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2557). *ปฏิบัติการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น*. สำนักพิมพ์มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.
- ศศิพัชร จำปา. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์*. *วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(2), 1158-1171. <https://he02.tci-thaijo.org>
- สภัญญา ตลิ่งจิตร. (2563). *การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคลองกระแซงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SSAS* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. <http://ithesis-ir.su.ac.th>

สิริวรรณ ศรีพหล. (2553). การจัดการเรียนการสอน วิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).

โครงการส่งเสริมการแต่งตำราสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สิริวรรณ ศรีพหล. (2559). ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสำนึกความรักชาติ
ให้เกิดแก่นักเรียน โดยใช้เนื้อหาและแหล่งวิทยาการทางประวัติศาสตร์ สำหรับครูสังคมศึกษา

(รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุคนธ์ สินธพานนท์, พongจันทร์ สุขยิ่ง, จินตนา วีระเกียรติสุนทร, และพิวัสสา นภารัตน์. (2562). หลากหลายวิธี
สอน...เพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชนไทย. ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

อริย์ธัช ฉ่ำมณี. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์โดยประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์

วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสารคาม

อาทิตย์ บุญสินธุ์. (2564). กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้เรื่อง

เมืองร้าง คงแมนางเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

[การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร

